

Tuomio: ST:n vuosikilpailu 1997, a#3

Award: ST 1997 originals, h#3

Minun on myönnettävä, että en olisi tahtonut tuomita tätä kilpailua, mutta alkuperäinen tuomari Stefanos Pantazis on valitettavasti vetäytynyt kokonaan syrjään shakkiympyröistä. Tämän tosiasian ymmärtäminen on vienyt luvattoman kauan kaikilta meiltä, jotka olemme vastuussa siitä, että tuomio julkaistaan vasta nyt. Nöyrä anteeksipyyntö on varmasti paikallaan.

Vuoden 1997 vuosikerrassa julkaistiin yhteensä 58 kolmesiirtoista apumattia. Näistä 22 ensipainospalstalla, 4 Pieni on kaunista -palstalla ja peräti 32 Henry Tannerin vetämässä viisinappulaisten apumattien pituusennätysjähdissä. Näistä viimeksi mainittuja en ottanut huomioon tuomiota laatiessani, koska suurin osa niistä on vain yksiratkaisuisia, eivätkä tehtävät ennätyskellisyytensä lisäksi sisällä mitään erityisiä shakillisia elementtejä. Olen myös varma, että näiden tehtävien laatijat ovat samaa mieltä kanssani! Jätin huomioimatta myös ensipainospalstalla julkaistun tehtävän 1330. – siitä sattuneesta syystä, että se on oma kömpelö tekeleeni. Näiden karsintojen jälkeen osallistuvia tehtäviä jäi 25. On muuten syytä mainita, että lehden numero 3–4/1997 ilmestyi vasta tammikuun 1998 puolivälissä. Tällainen aikataulun pettäminen voi osoittautua erittäin ongelmalliseksi myös tuomarin kannalta. En hetkeäkään epäroinyt, etteivätkö tuossa lehdessä julkaistut ensipainokset voisi ottaa osaa samaan kilpailuun kuin kahden aiemman numeron ensipainokset, sillä kysehän on kuitenkin samasta vuosikerrasta. Mutta onko tämä vielä vuosikilpailu 1997?

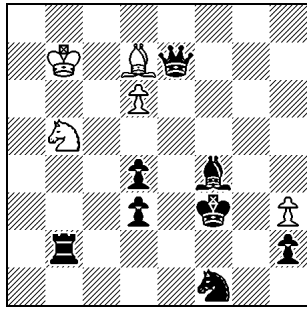
Kilpailun taso ei noussut hirmuisen korkeaksi. Vain harva tehtävä miellytti sillä tavalla aidosti, etten olisi joutunut epäroimään ja piehtaroiimaan ristiriidoissa. Tuomioon sisällytetyt tehtävät kuitenkin ovat perehtymisen arvoisia! Pyydän muuten anteeksi laatijoilta, jos olen jotenkin onnistunut olemaan tajuamatta heidän ajatuksiaan. Toisaalta sanovat, että tehtäväshakki on taidetta. Ja taiteessa jos missä tulkinnat ovat paitsi luvallisia, myös usein suotaviakin. Uskaltaisinkin näin ollen väittää, että olen monessa tehtävässä intoutunut näkemään sellaisia asioita, joita laatija ei siihen ole ainaakaan tietoisesti pannut. Tämä tulkitseminen johtaa tietysti myös hirvittävään erehtymisen

I have to admit that I would not have liked to judge this tourney, but the original judge Stefanos Pantazis has regrettably totally retired from the chess circles. To understand this fact has taken too long of all of us who are responsible for the late appearance of this award. A humble apology is surely in place.

In 1997, there were in all 58 three-move helpmates in ST. Out of these, 22 were in the originals section, 4 in the Small Is Beautiful section, and not less than 32 in the project, led by Henry Tanner, where new length records of five-piece helpmates were searched for. When writing the award I did not consider the latter group, as most of them have only one solution and as they do not have any specific chess elements besides their record nature. I am also sure that the composers of these problems agree with me! I disregarded also no. 1330 of the originals – for the reason that it is my own clumsy product. After these prunings there were left 25 participating problems. By the way, it should be mentioned that ST 3–4/1997 was published as late as in the middle of January 1998. This kind of breaking-down of the schedule may be very problematic also for the judge. I did not doubt for a moment that the originals in that issue could not participate in the same tourney as the originals of the two previous issues, because they are part of the same volume. But is this a tourney for 1997 any more?

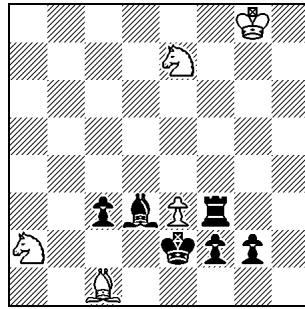
The standard of the contest was not very high. Only few problems were really pleasing in such a way that I did not have to doubt or wallow in contradictions. But the problems chosen for this award are worth studying! By the way, I ask forgiveness from the composers if I have, somehow, been unable to understand their thoughts. On the other hand, it is said that problem chess is art, and in art – if anywhere – interpretations are not only permitted but often welcomed as well. Thus I dare claim that in many problems I have enthusiastically seen such elements that the composer has not aimed at – at least intentionally. These interpretations lead, naturally, to the horrific possibility of erring. So it may be that a problem does not really contain anything that my mind, in its

**Palkinto
Henry Laasanen**

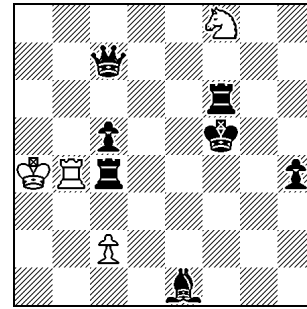
a#3 3.1... 5 + 8

**1. kunniamaininta
Henry Laasanen**

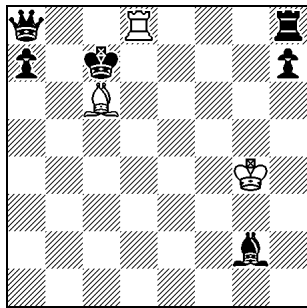
a#3 2.1... 5 + 6

**2. kunniamaininta
Christer Jonsson**

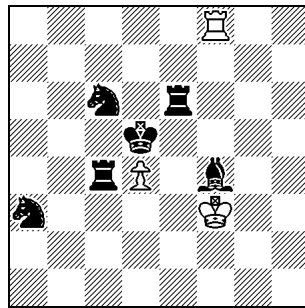
a#3 b) vsc2→d2 4 + 7
c) vsc2→e2

**3. kunniamaininta
Dan Meinking**

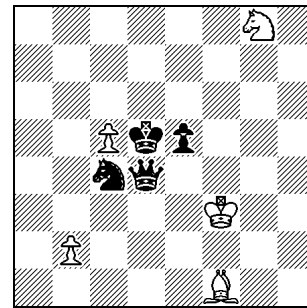
a#3 2.1... 3 + 6

**1. maininta
Albert Grigorjan**

a#3 b) -mTe6 3 + 6

**2. maininta
Henry Laasanen**

a#3 2.1... 5 + 4

mahdollisuuteen. Saattaa siis olla, että tehtävässä ei tosiaan ole mitään sellaista mitä deliriuminen mieleni väittää. En pyydä hyväksymään, mutta jos vaikka ymmärtäisitte – omalla tavallanne. Sitten tahtoisin kiittää Kari Valtosta sinänsä erinomaisesti toimitetusta ja mielenkiintoisesta palstasta, kaikkia kilpailuun osallistuneita laatijoita ja vieläpä onnitella menestyneitä!

Seuraavia tehtäviä en voinut sisällyttää tuomioon joko edeltäjien tai puutteiden ja/tai vikojen vuoksi. Tehtävässä **1235**. **Toma Garai** lyödään valkea upseeri, vapautetaan mustalle kuninkaalle ruutu ja lopussa seisoo vielä mallimattikin. Asema on kuitenkin raskas ja pienin muutoksin vähintään kolme mustaa nappulaa olisi voitu poistaa. **1283**. **Jevgeni Fomitshev** on hyvin samankaltainen joidenkin varhempin

delirium, claims there is. I do not ask you to accept my views, but would you try to understand – in your own way? Then I would like to thank Kari Valtonen for the wonderfully edited and interesting column as well as all the participating composers; I'd like to congratulate the awarded composers, too!

I could not include in the award the following problems because of anticipations, flaws or defects. In problem no. 1235 by Toma Garai a white piece is captured, a flight is given to the black king and in the end we have even a model mate. However, the position is heavy, and by minor changes it is possible to remove at least three black men. No. 1283 by Evgeny Fomichev resembles very much some earlier problems, e.g. Dieter Müller, 1177 Problemblad 03–04/1987; Kh1, Tf3, Lf4, Ba2 –

en luomusten kanssa, esim. Dieter Müller, 1177 *Probleemblad* 03–04/1987; Kh1, Tf3, Lf4, sa2–Kd4, Dg3, Tc3, Tc4, Lc6, Le5, Rc2, Rd1, sd5, f2, f6, g5; a#3 b) vsa2→f5. Kaikki muu on edellettyä, mutta mustan 1. siirto linjanavaus + tukinta saattaisi olla puoliksi uusi elementti. Omaperäisyyttä on siis vähän liian vähän. Venelin Alaikov, 1. palkinto *Shahmatna Misl* 1981; Kf3, Tg2, Lg3 – Ka5, Te1, Th3, Lh1, sb6, c3, h2, h4, h5; a#3 b) msb6→a6 esittää tismalleen saman kuin **1286. Tode Ilievski**, mutta huomattavasti siistimmin. Tehtävän **1285. Temur Tshketiani** ideaa on käsitelty paljon, ja esim. Nikolai Vasjutshko, 729 *Levelezesi Sakkhira-do* 10–12/1986; Kd8, Rd5, Rf6–Kf3, Da7, Ta6, Te3, La8, Lh6, Ra5, Rg5, sd3, d4, e4, e5, f4, f5, g3, g4; a#3, 2.1..., saa aiheesta irti vielä enemmän. Täyskorotustehtävä **1333. Viktor Tshepizhnyi** esittää molemmissa muodoissa huvittavan tempojun ja toimii kuriositeettina. Valkean peliin olisi kuitenkin saatava vaihtelua. Tehtävän **1334. Andrei Dikusarov** alkuasetelma on hyvin tuttu. Jorge J. Lois & Horacio A. Meylan, 2. kum. 202 1. Klein–Winsener Rochade-TT 4/1981; Kf1, sa7 – Ke8, Dd7, Ta8, Tb5, Ld4, Lf7, Rb6, Rd5, sb4, c4, c7, f2, f3, f5, f6, g3; a#4 2.2.1... ei ole edeltäjä, mutta osoittaa mitä asemasta voi saada irti. **1338. Nikolai Nagnibida & Kari Valtonen** on eittämättä runsas mutta rakenne vaikuttaa turhan työläältä, ja vaikka sisällössä onkin syvällistä analogiaa ei se kaikilta osiltaan kestä kriittisintä tarkastelua. On vain hyvä, että sellaisia tutkielmia kuin **1378. Albert Grigorjan** tehdään. Laatija on itsekin ahkeroinut usein tämän materiaalin parissa, mutta tähän mennessä ehkä parhaimman tuloksen on esittänyt Jacob Mintz, 1. palkinto, 823 *The Problemist* 03/1982; Kh1, Tc3, Rg2 – Ka4, sa2; a#3 b–d) vRg2→f5→g7→c4. Jo lehdessä mainittu Viktor Syzonenko, *Mat* 1979; Kb3, Te2, sf2 – Kd3, Td4, sc6 a#3* b) mTd4→f6 on kylliksi samanlainen edeltäkkeeseen tehtävän **1379. Nikolai Budkov & Valeri Smirnov**. Lopuksi tehtävän **1380. Luigi Vitale** edeltää monimuotoisempi Andrew Kalotay, 4781 *feenschach* 07–09/1986; Kf2, Lb4, Rc2, Re5 – Kd5, Rf4; a#3 b) vRc2→b3 1.2.1... c) vRe5→d6 2.1...

Palkinto, 1337. Henry Laasanen (FIN), ST 3–4/1997. Tämä on mielestäni kilpailun ensiluokkaisin tehtävä. Alkuasemassa valkean upseerit on kiinnitetty. Ratkaisujen kulues-

Kd4, Dg3, Tc3, Tc4, Lc6, Le5, Sc2, Sd1, Bd5, f2, f6, g5; h#3 b) wBa2→f5. Everything else is anticipated, but black's first move – line opening + blocking – might be a half-new element. So there just isn't enough originality.

Venelin Alaikov's 1st Prize Shahmatna Misl 1981; Kf3, Tg2, Lg3 – Ka5, Te1, Th3, Lh1, Bb6, c3, h2, h4, h5; h#3 b) bBb6→a6 shows exactly the same, but much more elegantly, as 1286 by Tode Ilievski. The idea of Temur Chketiani's 1285 has often been shown, and e.g. Nikolay Vasyuchko's 729 Levelezesi Sakkhira-do 10–12/1986; Kd8, Rd5, Rf6–Kf3, Da7, Ta6, Te3, La8, Lh6, Sa5, Sg5, Bd3, d4, e4, e5, f4, f5, g3, g4; h#3, 2.1..., shows much more content. Viktor Chepizhnyi's AUW-problem 1333 shows in both forms a funny tempo trick and works as a curiosity. White's play should, however, be more varied. The initial position of Andrei Dikusarov's 1334 is very familiar. Jorge J. Lois' & Horacio A. Meylan's, 2nd HM, 202 1. Klein–Winsener Rochade-TT 4/1981; Kf1, Ba7 – Ke8, Dd7, Ta8, Tb5, Ld4, Lf7, Sb6, Sd5, Bb4, c4, c7, f2, f3, f5, f6, g3; a#4 2.2.1... does not anticipate but it shows what can be created from the position. No. 1338 by Nikolay Nagnibida & Kari Valtonen has without doubt plenty of content, but the structure seems to be too forced, and though there is deep analogy in the content, it does not fully stand the most critical scrutiny. It is fine that there exists such studies as no. 1378 by Albert Grigorjan. The composer has often used the same material, but maybe the best results have been shown by Jacob Mintz in his 1st Prize, 823 The Problemist 03/1982; Kh1, Tc3, Sg2 – Ka4, Ba2 h#3 b–d) wSg2→f5→g7→c4. Viktor Syzonenko's Mat 1979; Kb3, Te2, Bf2 – Kd3, Td4, Bc6 h#3* b) bTd4→f6, already given in ST, is similar enough to anticipate no. 1379 by Nikolai Budkov & Valeri Smirnov. Finally, no. 1380 by Luigi Vitale is anticipated by Andrew Kalotay, 4781 feenschach 07–09/1986; Kf2, Lb4, Sc2, Se5 – Kd5, Sf4 h#3 b) wSc2→b3 1.2.1... c) wSe5→d6 2.1..., which also is more varied.

Prize, no. 1337 by Henry Laasanen (FIN), ST 3–4/1997. I think this is the most superb problem of the contest. In the initial position the white pieces are pinned. During the solutions

sa musta päästää suorasti molemmat pan-nasta siirtäen ensin tornia ja sitten daamia. Nämä molemmat kiinnittäjät tulevat ratkaisuis-sa tukkimaan aina eri ruutua omalta kuninkaal-taan, joka puolestaan tulee matitetuksi kolmel-la eri ruudulla. Ja kaikki nämä matit ovat vielä sieviä mallimatteja! Kokonaisuudessa on jota-kin klassista ja herkkää. Ehkä se on siinä, kuinka kaikki jäsentyy kauniisti aloilleen ja kuin-ka kaiken tämän toteuttamiseksi ei ole tarvittu kuin yksi sivustakatsoja (sd6). Olisinkohan puh-jennut ilon kyyneliin, jos laatija olisi kyennyt välttämään toistuvan siirron Rc3? 1. Tg2 Rc3 2. Dh4 Lg4+ 3. Kg3 Re4#; 1. Tf2 Ra3 2. De2 Lc6+ 3. Ke3 Rc4#; 1. Td2 Rc3 2. De1 Rd1 3. Ke2 Lg4#

1. kunniamaininta, 1282. Henry Laasa-nen (FIN), ST 2/1997. Yhtenäiset ennalta ta-pahtuvat katkot tornilla ja lähetiillä hyvin kaukai-silla ruuduilla. Näiden tarkoitus on välttää hai-tallinen shakki, joka uhkasi, kun toinen teema-nappuloista raivaa kuninkaalleen mattiruudun ja tulee samalla tukkimaan yhtä sen tulevista pakoteistä. Apumatissa yhteispeli on tärkeä ominaisuus. Tässä tehtävässä se tavallaan loppuu heti alkuunsa, mutta silti kokonaisuus onnistuu perustumaan tälle yhteistoiminnalle – mikä ihastuttava salajuoni! Muoto on hyvin taloudellinen eikä monia sinänsä hyviä tehtä-viä leimaavasta väkisinryttämisestä ole häi-väystääkään. Kaksosien turvautumalla sääs-tettäisiin yksi puu-ukko, mutta mitään näin ri-kollista ei yksinkertaisesti saa tehdä. Laatija on hienoilla apumateillaan ilahduttanut kerta toi-sensa jälkeen. On sääli, että hän on pitänyt pitkään hiljaiseloa. 1. Tf7 Rf5 2. Lc4 Rg3+ 3. Kd3 Rb4#; 1. Lg6 Rc6 2. Tg3 Rxc3+ 3. Kf3 Re5#

2. kunniamaininta, 1335. Christer Jons-son (SWE), ST 3–4/1997. Kolminkertainen musta-valkea Loshinski-magneetti kiinnitysliin-jalla. Muoto on äärimmäisen taloudellinen ja hiottu, kaksoset muodostetaan yhtenäisesti siirtämällä valkeaa sotilasta, jolla on jokaises-sa vaiheessa tismalleen sama tehtävä. Vaik-kakaan en erityisemmin pidä siitä, että temaat-tista nappulaa siirretään kaksosissa, niin täs-sä se kuitenkin näyttää ihan perustellulta ja johtaa kolmeen hyvin samankaltaiseen matti-asemaan. Me suomalaiset olemme harvasa-naista kansaa, ja lakoninen ”korrekti” onkin erittäin yleinen tapa kommentoida shakkitehtä-vää. On ymmärrettävä, että se on kauniisti sanottu tästä tehtävästä, josta jää suuhun vä-hän liukastusvoiteen makua. a) 1. Te4 Td4 2. Df4

black directly unpins both, moving first his rook, then his queen. Both pinner come to block different flights of the king, which in turn gets mated on three different squares. And all these mates are nice model mates! There is something classical and tender in the problem as a whole. Maybe this feeling is created by the way everything is beautifully organized and how, in order to make all this possible, only one bystander (pawn d6) is needed. I wonder whether I would have bursted into tears of joy if the composer had been able to avoid the repetition of the move Sc3? (Solution in the Finnish text.)

1st Honorable Mention, no. 1282 by Henry Laasanen (FIN), ST 2/1997. Analogous anticipatory interferences by rook and bishop on very distant squares. The motivation is to avoid the harmful check that is coming when the other thematic piece vacates the mate square for his king and blocks one future flight at the same time. In a helpmate, cooperation is important. In this problem, cooperation ends very early, in a way, but still the whole is successfully based on this cooperation – what a charming plot! The form is very economical and there is not a trace of constraint which can be found in many, otherwise very good problems. One wooden man would be saved by using a twin, but such a crime simply must not be committed. The composer has given much joy with his fine helpmates, time after time. It is a pity that he has been silent for a long time.

2nd Honorable Mention, no. 1335 by Christer Jonsson (SWE), ST 3–4/1997. Trebled black & white Loshinsky magnet on a pin-line. The form is very economical and polished, the twins are created analogously by moving a white pawn, which has exactly the same function in all forms. I do not like too much moving a thematic piece in twinning, but here, however, it seems rather motivated and leads into three quite similar mating positions. We Finns are a nation of few words, and the laconic ”correct” is a very common way to comment a problem. It has to be understood that it is a compliment for this problem, which gives a faint aftertaste of lubricant.

3rd Honorable Mention, no. 1233 by Dan Meinking (USA), ST 1/1997. Fine orthogonal–diagonal correspondence (ODC). The theme is presented very succinctly, and it is hard to imagine a more perfect form. Solvers really liked this problem, which is understand-

c4 3.Ke5 Td5# b) 1.Tf4 Te4 2.Dg7 d4 3.Dg4 Te5# c) 1.Tg4 Tf4+ 2.Kg5 e4 3.Th6 Tf5#

3. kunniamaininta, 1233. Dan Meinking (USA), ST1/1997. Hyvä suoran ja viiston rivin vastaavuus (svv). Teema on esitetty hyvin pelkistetysti, ja täydellisempää muotoa on vaikea kuvitella. Ratkaisijat pitivät kovasti tästä tehtävästä, mikä onkin hyvin ymmärrettävää – onhan tämä sellainen perusesitys, jossa on erittäin tiiviissä paketissa kaikki mitä on haluttakin. Ei ole laatijan vika, että tämäntyyppisissä tehtävissä tapahtumat tuppaaavat olemaan turhan konemaisia. Ainakin minulle tulee tällaisista aina hyvin typertyneyt olo. Voiko tehtäväshakki olla näin helppoa? 1.Db7 Td7+ 2.Kb8 Txb7 3.Ka8 Txb8#; 1.Db8 Lb5 2.Kb7 Lf1 3.Ka8 Lxg2#

1. maininta, 1280. Albert Grigorjan (ARM), ST 2/1997. Jotakin pienimuotoisen kauneuden ystävillekin! Kaksi hauskaa toistomattia, mikä tuntuu vähän hämmästyttävältä strip-tease-kaksosen vuoksi. Laatija on myös onnistunut löytämään tähän ihannemattitehtäväänsä sellaisia viehättäviä piirteitä kuin mustan lähetin aktiivinen ja passiivinen uhraus sekä vaihtuvat itsetukinnat tornilla ja ratsulla. Hieno! a) 1.Le5 dxe5 2.Td4 Tb8 3.Rc4 Tb5# b) 1.Rb5 Txf4 2.Rc7 Tf7 3.Re6 Td7#

2. maininta, 1234. Henry Laasanen (FIN), ST1/1997. Meikäläinen on aina ollut heikkona täyskiertoihin. Tässä ihannemattitoteutuksessa niitä esiintyy mustalla daamilla kaksin kappalein, ja molemmat vieläpä lyönnittöminä. Ilman ihannematteja tämä on kuitenkin tehty jo aiemminkin (kts. László Zoltán, 3. palkinto *Magyar Sakkélet* 03/1982; Kg5, Le5, Ra7, Rd7, sb4, b5 - Kb7, Da8, sb6; a#3 2.1...), ja sallimalla yhden lyönnin mm. Johann Gool on onnistunut saamaan todellista vaihtelua myös valkean peliin. Sykähdyttävän avara asema ansaitsee kuitenkin maininnan! 1.Dg1 Lh3 2.Da1 b4 3.Dd4 Re7# 1.Dd2 b4 2.Db2 Lh3 3.Dd4 Re7#

Tampereella, itsenäisyyspäivänä 6.12.2003

Marko Ylijoki

able: this is, after all, such a basic presentation that includes everything the composer has wanted in a very tight package. It is not the composer's fault that this kind of problem tends to be too mechanic. At least for me these problems always give a stupefied feeling. Can problem chess really be this easy?

1st Commendation, no. 1280 by Albert Grigorjan (ARM), ST 2/1997. *Something for the friends of small-scale beauty, too. Two jolly echo mates, which is slightly astonishing for a strip-tease twin. The composer has been able to find for this idealmate problem such charming features as the active and passive sacrifice of the black bishop and changing selfblocks by rook and knight. Fine!*

2nd Commendation, no. 1234 by Henry Laasanen (FIN), ST 1/1997. *I have always been fascinated by rundlaufs. In this idealmate problem we have two of those by the black queen, and both without captures. Without idealmates this has been shown earlier (see László Zoltán, 3rd Prize Magyar Sakkélet 03/1982; Kg5, Le5, Sa7, Sd7, Bb4, b5 - Kb7, Da8, Bb6; h#3 2.1...), and by allowing one capture Johann Gool, among others, has been able to get real variance also into white's play. However, the charmingly open position deserves a mention!*

In Tampere, on Independence Day, December 6th, 2003.

Marko Ylijoki

Käännös / Translation: Henry Tanner

* * * * *

Mahdolliset huomautukset tuomioon lähetettävä tuomarille kolmen kuukauden kuluessa. / *Claims within three months from the publication date of this issue to Marko Ylijoki, Mustalahdenkatu 21 B 22, FI-33210, Tampere; e-mail: alfil@aktivist.fi.*